

УДК 378.1

Гора Наталія Володимирівна

викладач кафедри професійної освіти

*ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний
університет імені Григорія Сковороди»*

Гора Наталья Владимировна

преподаватель кафедры профессионального образования

*ГВУЗ «Переяслав-Хмельницький государственный педагогический
университет имени Григория Сковороды»*

Gora Natalia

Lecturer of Department of Professional Education Chair

*SHEI "Pereiaslav-Khmel'nitsky State Pedagogical
University named after Hryhoriy Skovoroda"*

**ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННЯ ТОВАРОЗНАВЦІВ
ОСОБЕННОСТИ ПРИМЕНЕНИЯ ИНФОРМАЦИОННЫХ
ТЕХНОЛОГИЙ В ОБУЧЕНИЕ ТОВАРОВЕДОВ
FEATURES OF APPLICATION OF INFORMATION TECHNOLOGIES
ARE IN STUDIES OF COMMODITY EXPERTS**

Анотація. У статті розглянуто теоретико-методологічні особливості інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні товарознавців. Визначено найбільш поширені технологічні напрямки в навчально-виховному процесі з застосуванням комп'ютерної техніки. Розглянуто можливості застосування інформаційно-комунікаційних технологій спрямованих на допомогу активізації учасників процесу навчання. Розглянуто поняття інформаційні технології, інформаційні

ресурси, що мають високу ступінь мобільності та можливості охоплення широкого кола студентів та є однією з найбільш ефективних і перспективних систем підготовки фахівців. Описано застосування комп'ютерних технологій у системі професійної освіти, що сприяє підготовці до самостійної продуктивної професійної діяльності майбутніх-товарознавців.

Ключові слова: *інформаційні технології, інформаційно-комунікаційні технології, інновації, інформатизація.*

Анотація. *В статье рассмотрены теоретико-методологические особенности информационно-коммуникационных технологий в учебе товароведов. Определенно наиболее распространены технологические направления в учебно-воспитательном процессе с применением компьютерной техники. Рассмотрены возможности применения информационно-коммуникационных технологий направленных на помощь активизации участников процесса учебы. Рассмотрено понятие информационные технологии, информационные ресурсы, которые имеют высокую степень мобильности и возможности охватывания широкого круга студентов и является одной из наиболее эффективных и перспективных систем подготовки специалистов. Описано применение компьютерных технологий в системе профессионального образования, которое способствует подготовке к самостоятельной производительной профессиональной деятельности будущих-товароведов.*

Ключевые слова: *информационные технологии, информационно-коммуникационные технологии, инновации, информатизация.*

Summary. *In the article the theoretic-methodological basis are considered of informatively-communication technologies in the studies of commodity experts. Certainly technological directions are most widespread in an educational-educator process with the use of computer technique. Possibilities of application*

of informatively-communication technologies of the participants of process of studies sent to the help of activation are considered. A concept is considered information technologies, informative resources that have high degree of mobility and possibility of scope of wide circle of students and is one of the most effective and perspective systems of preparation of specialists. Application of computer technologies is described in the system of trade education that assists preparation to independent productive professional activity of future commodity experts.

Key words: *information technologies, of informatively-communication technologies, innovations, informatization.*

Сучасному суспільству необхідна якісна освіта, яка спроможна забезпечити належний рівень надання освітніх послуг при зростанні вимог споживача та виробника. У ситуації, що склалася, заклади вищої освіти повинні орієнтуватися в широкому спектрі сучасних інноваційних технологічних моделей. Перехід до інформаційного суспільства кардинально змінює положення освіти та напрям його сприйняття студентами та спільнотою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогоднішній день вже є досить великий досвід дослідження інноваційних та інформаційно-комунікаційних педагогічних технологій. Дану проблему розглядали психологи та педагоги Беспалько В. П., Гевал П. А., Селевко Г., Чернілевський Д. В., Туркот Т. І., Моїсеєв В. Б. та багато інших науковців. У вітчизняній педагогіці проблему застосування інформаційно-комунікаційних технологій досліджують такі вчені, як С. Г. Карпенко, В. В. Попов, Ю. А. Тарнавський. Висвітлення проблем, пов'язаних з використанням сучасних інформаційних і комп'ютерних технологій у навчальному процесі, започатковано і розвинуто у фундаментальних працях учених: Р. Вільямса, Б. Гершунського, В. Глушкова, А. Єршова, С. Ракова, О. Співаковського, М. Львова та інших. Проблему використання ІКТ на

уроках досліджували вітчизняні дидакти та методисти, як О. О. Козленко, О. О. Гончар, І. В. Мороз, Н. Ю. Матяш. Питаннями розробки та застосування засобів навчання на основі комп'ютерної техніки займалися такі вчені: М. Жалдак, Ю. Жук, В. Кухаренко, Є. Смирнова-Трибульська, Н. Агатова, А. Верлань, М. Головань, А. Гуржій, Ю. Дорошенко та інші. В останні роки зростає інтерес до використання інформаційно-комунікаційних технологій навчання завдяки вкладу Н. В. Морзе, В. П. Вембер. Проте залишилося досить мало дослідженим роль комп'ютерних технологій навчання з урахуванням дедалі більшого їх розвитку та впровадження в навчальне середовище.

Формулювання цілей статті – розкрити поняття «інформаційних технологій» та обґрунтувати особливості застосування інформаційно-комунікаційних технологій навчання у товарознавців. Розглянути суть комп'ютерних технологій та їх вплив на навчально-виховний процес в цілому.

Виклад основного матеріалу. Одним із шляхів модернізації освітньої системи України постає впровадження в навчальний процес закладів вищої освіти інноваційних, а особливо інформаційно-комунікаційних педагогічних технологій та методів.

Впровадження інформаційних технологій в освітній процес є непростим завданням. Оскільки керується підвищенням вимог до якості професійної діяльності освітян та розробленістю науково-методичних і практичних аспектів підвищення кваліфікації педагогів [7].

Тому можна охарактеризувати даний процес, як «інформатизація вищої освіти».

Інформатизація вищої школи – це упровадження засобів нових інформаційних технологій у систему освіти [9, с. 57].

Інформатизація закладів вищої школи передбачає в собі оперативне оновлення навчальної інформації, отримання оперативної інформації про

індивідуальні особливості кожного студента, отримання інформації про результативність педагогічного процесу та багато інших аспектів.

Дані аспекти сприяють удосконаленню інформаційної культури студентів з метою розвитку їх здібностей, задоволення їхніх запитів і потреб.

Однією із найістотніших складових інформатизації закладів вищої освіти є – інформатизація навчального процесу, тобто створення, впровадження та розвиток комп'ютерно-орієнтованого освітнього середовища на основі інформаційних систем, мереж, ресурсів і технологій [10, с. 385].

Головною умовою успішної реалізації інформатизації навчального процесу є підготовка фахівця до повноцінного життя і діяльності в умовах інформаційного суспільства забезпечення навчання, виховання, професійної підготовки людини для роботи в інформаційному суспільстві.

Різномасштабність дослідження інноваційних педагогічних технологій зумовлює потребу в конкретизації змістової сутності поняття «технологія», зокрема «педагогічна технологія» та «інформаційна технологія».

Під значенням «технологія», як правило розуміють сукупність знань про засоби здійснення процесів, за яких відбувається якісна зміна об'єкта. Базуючись на наявних у педагогічній науці поняттях системного підходу до навчання, педагогічними технологіями доречно вважати інструментарій досягнення цілей [2, с. 35].

Наведемо визначення педагогічної технології за В. П. Беспальком, яке вважається одним з найбільш точних та вагомим.

Педагогічна технологія - розкривається через глибинний сенс відображення попереднього проектування навчально-виховного процесу студентів, а також як безпосередній проект навчально-виховного процесу, що має на меті визначення структури і зміст навчально-пізнавальної діяльності самого студента [2, с. 34].

Відповідно до визначення, прийнятого ЮНЕСКО «інформаційна технологія» є комплексом взаємозалежних дисциплін, що вивчають методи ефективної взаємодії людей, зайнятих переробкою інформації, а також пов'язані з усім цим соціальні, економічні й культурні проблеми [10].

Найбільш прийнятній на думку більшості науковців є трактування терміну «інформаційні технології» наведене М.І. Жолдаком, який дане визначення розуміє, як сукупність методів і технічних засобів збору, організації, зберігання, обробки, передачі й представлень інформації, що розширюють знання людей і розвивають їхні можливості по управлінню процесами [9].

Балягіна І. А., Богорад М. А., Ковальчук Г. О. наголошують на тому, що «традиційна система навчання спроможна лише зорієнтувати студентів у змісті предмета, але не може забезпечити формування високого рівня знань» [1, с. 183].

Інформаційно-комунікаційні технології спрямовані на підготовку особистості інформаційного суспільства, формування вмінь працювати з інформацією, розвиток комунікативних здібностей, формування дослідницьких умінь та вмінь вибору оптимальних рішень, забезпечення великим обсягом якісної інформації [4, с. 112].

Впровадження сучасних інформаційних технологій у повсякденне життя суспільства дало поштовх для розвитку комп'ютеризованих процесів в освіті, оскільки Інтернет як джерело інформації давно вже став буденністю. Таким чином, одна з умов реалізації задачі з якісної підготовки студентів майбутніх-товарознавців є впровадження та широке використання в навчальному процесі інформаційно-комунікаційних технологій [5].

В даний час висококваліфікованому товарознавцю все частіше доводиться ухвалювати рішення, що вимагають не тільки знань товарознавства, а і економічних знань, знань основ менеджменту і

практичного маркетингу, психології і інших наук. Виникла гостра потреба в кваліфікованих фахівцях, що можуть орієнтуватися в тому потоці інформації котра існує на сьогоднішній день.

Навчання на даний час не можливе без використання комп'ютерних та інформаційно-комунікаційних технологій в системі навчального процесу.

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого поширення набувають комп'ютерні технології навчання, вони виступають як один із інструментів пізнання та більш кращого розуміння навчального процесу [3, с. 33].

Це обумовлює зміну критеріїв змісту навчального матеріалу. Вони ґрунтуються на необхідності інтенсифікації процесу інтелектуального і саморозвитку особистості того, якого навчають, формування умінь формалізувати знання про предметний світ, витягати знання, користуючись різними сучасними методами обробки інформації [5].

Таким чином, у зв'язку з розвитком процесу інформатизації освіти змінюється обсяг і зміст навчального матеріалу, відбувається переструктурування програм навчальних предметів, інтеграція деяких тем чи самих навчальних предметів, що приводить до зміни структури і змісту навчальних предметів.

Паралельно цим процесам відбувається впровадження інноваційних підходів до проблеми рівня знань учнів, заснованих на розробці і використанні комплексу комп'ютерних тестувань, що діагностують методику контролю й оцінки рівня засвоєння [3, с. 34].

На сьогоднішній день в багатьох закладах вищої освіти розробляються і використовуються, як автоматизовані навчальні системи для роботи з різних навчальних дисциплін та розробляються окремі програмні продукти навчального призначення. Вони включають в себе комплекс навчально-методичних матеріалів, комп'ютерні програми котрі

допомагають та спрямовують процес навчання в потрібному напрямку [7, с. 57].

Під час застосування сучасних інформаційно-комунікативних засобів у навчанні, надається можливість ефективно та миттєво отримувати матеріали завдяки світовому інформаційному простору – інтернету. Окрім того, комп'ютер допомагає в реалізації науково-дослідної роботи та зорієнтовує студентів на практичну діяльність [8].

Слід зауважити, що навчальний процес з використанням інформаційно-комунікаційної технології надає більшу можливість для самостійного опрацювання матеріалів студентами, впровадження такої технології створює сприятливу комунікативну ситуацію та умови для розвитку творчих здібностей особистості, які особливо значущі для кожного студента; розширює та поглиблює міжпредметні зв'язки, систематизує та інтегрує знання окремих навчальних предметів [6, с. 5].

Використання інформаційних технологій дозволяє створити принципово нову інформаційну освітню сферу, що надає широкі можливості для навчальної діяльності, значно впливає на перерозподіл ролей між її учасниками, підвищує мотивацію, розвиває самостійність, забезпечує індивідуалізацію та диференціацію освітнього процесу, сприяє модернізації традиційної системи навчання [11, с. 85].

Висновки. У багатьох закладах вищої освіти розробляються і використовуються автоматизовані навчальні системи з різних навчальних дисциплін. Вони містять комплекси навчально-методичних матеріалів, що забезпечують освоєння нового змісту, а також варіанти коригування процесу відповідно до діями навчаються і успішністю виконання завдань.

Література

1. Балягіна І.А., Богорад М.А., Ковальчук Г.О. Методика викладання економіки: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2005. – 341 с.
2. Беспалько В.П. Слагаемые педагогической технологии / В. П. Беспалько. – М.: Педагогика, 1989. – 192 с.
3. Гевал П.А. Загальні принципи використання комп'ютера на уроках різних типів / Комп'ютер в школі та сім'ї // П.А. Гевал – 2000. – №3. – С. 33-34.
4. Захарова, И.Г. Информационные технологии в образовании [Текст]: учеб. пособ. для студ. высш. пед. учеб. заведений / И. Г. Захаров. – М.: «Академия», 2003. – 192 с.
5. Інноваційні технології навчання [Текст] / В. Т. Білоус [та ін.] // Основи організації та методики викладання у вищій школі : навч. посіб. / В.Т. Білоус, Л. І. Горюнова, А.В. Цимбалюк, С.Я. Цимбалюк. – Ірпінь, 2001. – С. 54-58.
6. Концепція інформатизації загальноосвітніх навчальних закладів, комп'ютеризації сільських шкіл: Затверджено колегією Міністерства освіти і науки України від 27 квітня 2001 р. № 5/8 – 21 // Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України. – 2001. – №13. – С. 3-10.
7. Костікова, І. Роль комп'ютерних технологій у навчанні студентів [Текст] / І. Костікова // Новий колегіум. – 2006. – № 2. – С. 55-64.
8. Селевко Г. Сучасні освітні технології: Добірка статей / Відкритий урок: розробки, технології, досвід // Г. Селевко – 2005. – № 19 – 20. – С. 23-40.
9. Сорокіна С. В. Аналіз креативних методів організації навчального процесу / С. В. Сорокіна, В. А. Афанасьєва, Д. М. Одарченко // Модернізація вищої освіти та проблеми управління якістю підготовки

фахівців: VII всеукраїнська наук.-метод. конф., 24 жовтня 2009р.: тези доп. – Харків : ХДУХТ, 2009. – С. 190.

10. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: навч. посібник / Т. І. Туркот. – К.: Кондор, 2011. – 389-395 с.

11. Шматков, Є. В. Новітні інноваційні технології навчання [Текст]: навч. посіб. для студ. ВНЗ / Є.В. Шматков, Д. В. Коваленко. – Х. : Контраст, 2008. – 172 с.